

لزوم تبدیل پژوهش‌های حوزه بانوان به اقدامات میدانی مؤثر

23 آبان 1404

معاون راهبری استان‌های امور بانوان سازمان تبلیغات اسلامی گفت: دانش حوزه زنان به نفع خود بانوان به کار گرفته نمی‌شود و مخاطب ما از نتایج پژوهش‌های حوزه زنان بهره‌ای نمی‌برد.

با وجود تولید گسترده محتوای علمی، پژوهشی و فرهنگی در حوزه زنان، هنوز فاصله‌ای محسوس میان دانسته‌های نظری و عرصه عمل وجود دارد و این دانش به بهبود واقعی وضعیت بانوان منجر نشده است. نبود سازوکار مشخص برای تبدیل پژوهش‌ها به سیاست‌ها و اقدامات اجرایی، موجب شده مسائل زنان در سطح دغدغه باقی بماند و کمتر به برنامه‌های میدانی و قابل سنجش تبدیل شود.

فاطمه قلانی، معاون راهبری استان‌های امور بانوان سازمان تبلیغات اسلامی در حاشیه نشست بررسی رویداد حل مسئله یاقوت در گفتگو با خبرنگار مهر، با تأکید بر لزوم رویکرد مسئله‌محور در سیاست‌گذاری‌های مرتبط با زنان گفت: واقعیت این است که بسیاری از این کنشگران، اگرچه فعال فرهنگی به معنای رسمی نیستند، اما دغدغه‌مندان حوزه زنان‌اند. امید داریم که رویداد یاقوت بتواند در میدان عمل، پاسخگوی مسائل و چالش‌های حوزه بانوان باشد و برکات آن به‌زودی در استان‌ها و میان مخاطبان جاری شود.

وی با اشاره به حجم گسترده تولیدات علمی و پژوهشی در حوزه زنان افزود: در حوزه بانوان، از نظر محتوایی کمبود نداریم؛ تحقیقات، رساله‌ها و پایان‌نامه‌های فراوانی در این زمینه وجود دارد، اما آنچه در میدان عمل مشاهده می‌شود، کمتر نشانی از این پژوهش‌ها دارد. علت اصلی آن است که ما فضایی طراحی نکرده‌ایم تا دانش تولیدشده در حوزه زنان به نفع خود بانوان به کار گرفته شود. مخاطب ما از نتایج پژوهش‌های حوزه زنان بهره‌چندان نمی‌برد و در استان‌ها و شهرستان‌ها، این فاصله بیشتر مشهود است.

قلانی با اشاره به ضرورت توانمندسازی عملی در حوزه بانوان اظهار داشت: در بحث توانمندسازی، باید یاد بگیریم که چگونه طرحنامه بنویسیم و اقدامات مؤثر طراحی کنیم. مسیر باید از معرفت به عمل و از محتوا به عملیات باشد. تعریف دقیق از مسئله زنان یعنی تبدیل دغدغه عمومی به یک موضوع قابل سنجش در سه لایه فردی، خانوادگی و اجتماعی.

وی افزود: مسائل حوزه زنان باید مسئله‌محور باشد نه شعارمحور. به‌جای کلی‌گویی درباره مظلومیت زنان، باید موقعیت‌ها و شرایط خاص اجحاف را مشخص کرد؛ برای مثال در استان‌های محروم یا حوزه‌های خاص اجتماعی. همچنین لازم است شاخص‌های سنجش‌پذیر تعیین شوند؛ مانند نرخ مشارکت اقتصادی بانوان، تعداد کنشگران حوزه زنان، یا سهم زنان در مدیریت نهادهای فرهنگی. با این شاخص‌ها می‌توان عملکرد را دقیق‌تر تحلیل کرد و از خطاهای محاسباتی جلوگیری نمود.

این کارشناس حوزه زنان و خانواده تأکید کرد: تعریف مسئله باید دارای ابعاد چندگانه باشد؛ از لایه‌های حقوقی، فرهنگی، روانی و امنیتی گرفته تا توجه به عزت‌نفس بانوان. همچنین باید ذی‌نفعان مشخص شوند؛ اینکه آیا فقط زنان مخاطب ما هستند یا خانواده، نهادهای حاکمیتی و رسانه‌ها نیز جزو ذی‌نفعان‌اند.

قلانی در بخش دیگری از سخنان خود گفت: مسئله زنان صرفاً دغدغه‌ای اجتماعی نیست، بلکه پدیده‌ای چندلایه و پیچیده با ابعاد حقوقی، فرهنگی، روانی و اقتصادی است. بنابراین تعریف مسئله باید به زبانی صورت گیرد که برای نهادهای اجرایی و سیاست‌گذار قابل فهم باشد تا امکان مداخله در سیاست‌های اجرایی فراهم شود.

وی با اشاره به تجربه همکاری میان نهادهای مختلف افزود: تبدیل مسئله به سیاست اجرایی نیازمند تعامل با نهادهای مختلف است؛ همان‌طور که برخی نمایندگان مجلس و فعالان استانی در حال انجام آن هستند. برای این منظور باید سه گام را جدی گرفت: استخراج داده‌ها از منابع مختلف، شناسایی خلأهای قانونی و فرهنگی، و توجه به ابعاد روانی و اجتماعی مسائل بانوان.

قلانی ادامه داد: در طراحی مدل سیاست‌گذاری، هدف باید مشخص و قابل اندازه‌گیری باشد. برای نمونه می‌توان تعیین کرد که تا سال آینده، نرخ ترک تحصیل دختران دانش‌آموز در یک منطقه مشخص، ۳۰ درصد کاهش یابد. منابع مالی، نیروی انسانی و ظرفیت‌های نهادی نیز باید بر اساس واقعیت موجود تعریف شوند تا طرح قابلیت اجرا پیدا کند.

وی همچنین بر اهمیت طراحی عملیات فرهنگی و ارتباط با نهادهای تصمیم‌ساز تأکید کرد و گفت: ترجمه داده‌ها به زبان سیاست‌گذاری بسیار مهم است. پیش از ارائه طرح‌ها به نهادهای بالادستی، لازم است سناریوهای مشخصی طراحی و هماهنگی لازم با شوراهای فرهنگی، معاونت‌های زنان و نمایندگان مجلس انجام شود. از سیاست‌سازی و سیاست‌بازی باید پرهیز کرد، چراکه این رویکردها روند حل مسئله را مخدوش می‌کند.

در پایان، این کارشناس حوزه زنان خاطرنشان کرد: در پروژه‌های فرهنگی، مسئله‌محوری باید اصل باشد. تجربه نشان داده است که مناسب‌محوری، اگرچه ممکن است آورده کوتاه‌مدت و تبلیغاتی داشته باشد، اما تأثیر ماندگاری در میدان عمل ندارد. تنها با رویکرد مسئله‌محور می‌توان به تحول پایدار در حوزه زنان دست یافت.